

STOCKHOLMS UNIVERSITET
Nationalekonomiska institutionen
John Hassler

Tentamen på grundkursen EC1201: Makroteori med tillämpningar

15 högskolepoäng, onsdagen den 3 juni 2009 kl 9-14.

Tentamen består av tio frågor av vilka Fråga 1 besvaras av dem som inte vill eller kan använda poäng från Dugga 1. Fråga 2 besvaras av dem som inte vill eller kan använda poäng från Dugga 2. Endast duggapoäng från innevarande termin kan tillgodoräknas och endast om man inte besvarar dessa frågor. Besvaras fråga 1 och/eller 2 på tentamen är det den poäng som då erhålles som räknas (även om poängen från duggan/duggorna skulle vara högre).

Fråga 3 görs av dem som inte vill åberopa godkänt arbete på kursens seminariedel. Observera att godkänd seminarieserie ger maxpoäng på fråga 3 och att det då inte finns någon anledning att besvara frågan.

Varje fråga ger max 10 poäng, således totalt 100 poäng.

Poängen från samtliga frågor adderas, och betygen sätts enligt följande poänggränser: F (0-39), E (40-49), D (50-59), C (60-74), B (75-89), A (90-100).

Resultatet anslås senast den 24/6 2009.

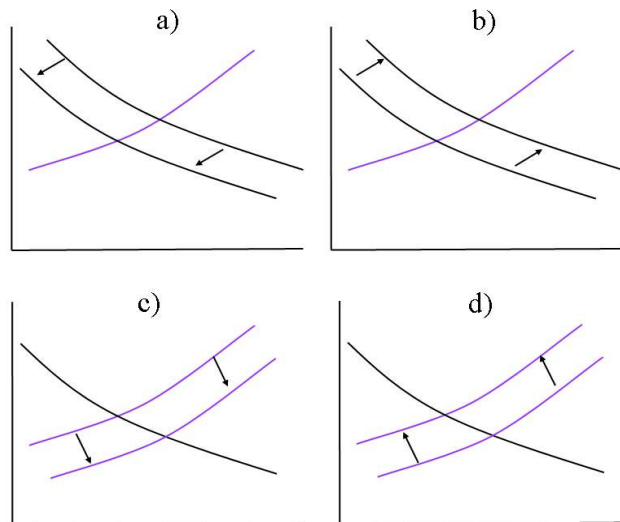
Eventuella invändningar mot rättningen av tentamen ska framföras direkt i samband med att tentamen kvitteras ut.

Lycka till!

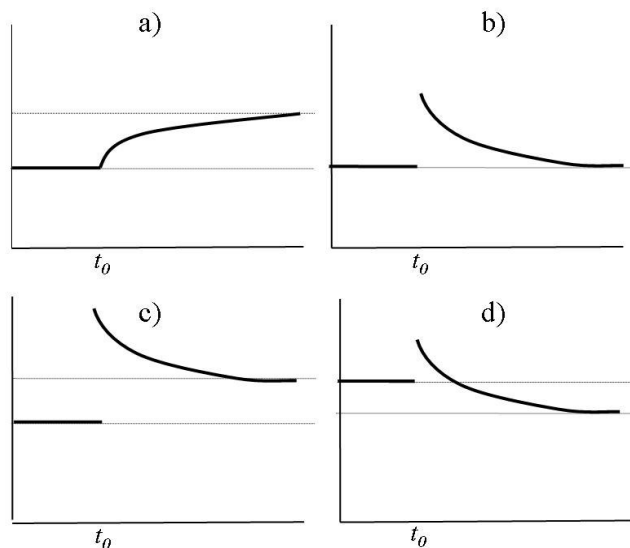
Fråga 1.

Giltig credit från dugga 1 tillgodoräknas endast om denna fråga ej besvaras.

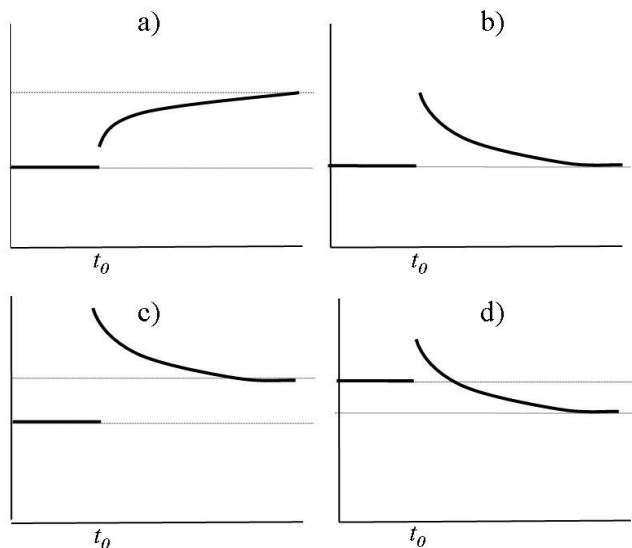
- Om investeringarna är känsliga för ränteförändringar är
 - LM-kurvan brant
 - LM-kurvan flack.
 - IS-kurvan brant.
 - IS-kurvan flack.**
- Vilket av följande diagram visar effekterna av en **ökning av offentlig konsumtion** i ett IS-LM-diagram? **Rätt svar b).**

- Nedanstående diagram visar produktion Y på y axeln och tid på X -axeln. Vilket diagram visar bäst vad som händer med produktionen över tiden i AS-AD-modellen om regeringen ökar den offentliga konsumtionen i tidpunkten t_0 ? **Rätt svar b).**

4. Nedanstående diagram visar produktion Y på y axeln och tid på X -axeln. Vilket diagram visar bäst vad som händer med produktionen över tiden i AS-AD-modellen om konkurrens på varumarknaden förbättras så att företagens prispåslag μ faller i tidpunkten t_0 ? **Rätt svar a)**

5. Antag att staten ökar penningmängden. På medellång sikt är i AS-AD modellen prisnivån lika med den förväntade. Hur stor är då den reala penningmängden i förhållande till utgångsläget?

- Mindre.
- Större.
- Densamma.**
- Större om öppen ränteparitet gäller, annars mindre.

6. Vilka av följande **antaganden** används i IS-LM-modellen?

- Högre priser på konsumtionsvaror minskar konsumtionsefterfrågan.
- Högre räntor minskar produktionen.
- Högre räntor minskar investeringarna.

- Endast 1 är riktigt.
- Endast 2 är riktigt.
- Endast 3 är riktigt.**
- Inget påstående är riktigt.
- Alla påståendena är riktiga.

7. Antag att du ska analysera de kortsiktiga effekterna på räntan av ett fall i prisnivån. Vilket av följande påståenden är korrekt?

- LM -kurvan skiftar uppåt och räntan ökar.
- LM -kurvan skiftar nedåt och räntan faller.**
- IS -kurvan skiftar åt vänster och räntan faller.
- IS -kurvan skiftar åt höger och räntan ökar.
- Frågan kan inte besvaras eftersom prisnivån inte är en endogen variabel i $IS-LM$ diagrammet.

8. *Varför lutar AD-kurvan som den gör? Välj en av nedanstående förklaringar.*
- a) Högre pris gör att löntagarna kräver högre lön, högre lön leder till lägre sysselsättning och lägre produktion.
 - b) Högre ränta minskar investeringarna, varuefterfrågan minskar då, detta leder till minskad produktion i jämvikt.
 - c) **Högre pris leder till lägre real penningmängd, räntan på penningmarknaden blir då högre, detta minskar investeringarna, vilket minskar efterfrågan och därmed produktionen.**
 - d) Högre produktion minskar arbetslösheten, detta leder till högre lön, högre kostnader för företagen leder till högre prisnivå.

9. Vilka av följande faktorer påverkar den naturliga produktionsnivån Y_n ?

- 1. Företagens prispåslag.
- 2. Antalet individer i arbetskraften L , givet naturlig arbetslöshetsnivå.
- 3. Förväntad prisnivå.

- a) Endast 1, men inte 2 och 3.
- b) Endast 2, men inte men inte 1 och 3.
- c) Endast 3, men inte men inte 1 och 2.
- d) **Endast 1 och 2, men inte 3.**
- e) Endast 1 och 3, men inte 2.
- f) Endast 2 och 3, men inte 1.
- g) Samtliga faktorer 1, 2 och 3.

10. *Analysera korrektheten i följande påståenden.*

- 1. I AS-AD modellen har en ökning av G ingen långsiktig effekt på produktionen Y .
- 2. I AS-AD modellen har en ökning av G ingen långsiktig effekt på investeringarna I .
- 3. I AS-AD modellen har en ökning av G ingen långsiktig effekt på konsumtionen C .

- a) Endast 1 är korrekt, men inte 2 och 3.
- b) Endast 2 är korrekt, men inte men inte 1 och 3.
- c) Endast 3 är korrekt, men inte men inte 1 och 2.
- d) Endast 1 och 2 är korrekta, men inte 3.
- e) **Endast 1 och 3 är korrekta , men inte 2.**
- f) Endast 2 och 3 är korrekta , men inte 1.
- g) Samtliga påståenden är korrekta.

Fråga 2.

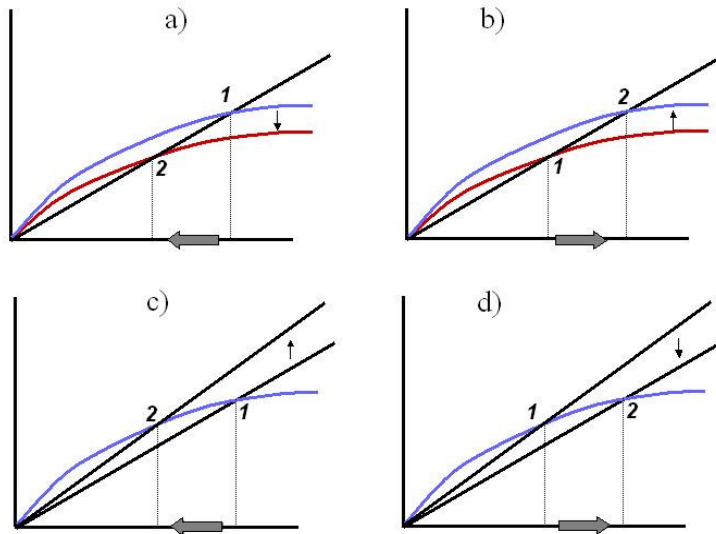
Giltig credit från dugga 2 tillgodoräknas endast om denna fråga ej besvaras.

1. Låt oss jämföra den traditionella och den förväntningsutvidgade Phillipskurvans (PK) prediktioner i två fall:

1. Arbetslösheten är lika med den naturliga, och
2. Arbetslösheten är lägre än den naturliga.

Vilket av följande påståenden är korrekt?

- Enligt den traditionella PK är inflationen konstant i fall 1 och ökande i fall 2. Enligt den förväntningsutvidgade är inflationen noll i fall 1 och positiv fall 2.
 - Enligt den traditionella PK är inflationen noll i fall 1 och positiv i fall 2. Enligt den förväntningsutvidgade är inflationen konstant i fall 1 och ökande i fall 2.**
 - Enligt den traditionella PK är inflationen konstant i fall 1 och positiv i fall 2. Enligt den förväntningsutvidgade är inflationen noll i fall 1 och ökande i fall 2.
 - Enligt den traditionella PK är inflationen noll i fall 1 och ökande i fall 2. Enligt den förväntningsutvidgade är inflationen konstant i fall 1 och positiv i fall 2
2. **Solow-modellen.** Vilket av nedanstående diagram illustrerar bäst vad som händer om deprecieringstakten (kapitalförslitningstakten) **faller** i Solow-modellen? (Tips: Kom ihåg att kapitalförslitningen i Solowmodellen kan skrivas $\delta K/N$). **Rätt svar d).**

3. *Avsluta följande påstående på ett korrekt sätt.* En skillnad mellan IS-LM utan och med förväntningar är att i modellen med förväntningar är
- IS kurvan brantare eftersom en förändring i nuvarande ränta vid oförändrade förväntningar om framtida räntor inte påverkar investeringarna särskilt mycket.**
 - IS kurvan brantare eftersom en förändring i nuvarande ränta påverkar förväntningarna om framtida räntor och därmed investeringarna.
 - LM- kurvan brantare eftersom en förändring i penningmängden har liten effekt på räntan vid oförändrade förväntningar.
 - LM- kurvan brantare eftersom en förändring i nuvarande ränta har liten effekt på penningefterfrågan vid oförändrade förväntningar.

4. Analysera korrektheten i följande påståenden.

1. Enligt Solowmodellen konvergerar olika länder till samma nivå i BNP/capita på lång sikt eftersom skillnader i sparandet utjämnas via gränsöverskridande investeringar (FDI).

2. Enligt Solowmodellen konvergerar olika länder till samma nivå i BNP/capita på lång sikt förutsatt att deras sparkvot och andra parametrar är densamma.

- Endast påstående 1 är korrekt.
- Endast påstående 2 är korrekt.**
- Inget påstående är korrekt.
- Samtliga påståenden är korrekta.

5. Antag att Riksbanken går ut med information om att man avser att höja räntan i framtiden. *Analysera korrektheten i följande påståenden inom ramen för IS-LM modellen med förväntningar.*

1. Om individerna i ekonomin redan har förutspått att riksbanken skulle höja räntan får utspelet inga effekter.

2. Om utspelet leder till ett skift uppåt i förväntningarna om framtida räntor skiftar IS-kurvan åt vänster och nuvarande produktionen faller.

- Endast 1 är sant.
- Endast 2 är sant.
- Inget påstående är sant.
- Båda påståendena är sanna.**

6. *Vilket av följande påståenden är korrekt?*

- I USA för närvarande sparandet mindre än investeringarna, eftersom nettotransfereringarna från utlandet är små är exporten därmed mindre än importen.**
- I USA för närvarande sparandet större än investeringarna, eftersom nettotransfereringarna från utlandet är små är exporten därmed mindre än importen.
- I USA för närvarande sparandet mindre än investeringarna, eftersom nettotransfereringarna från utlandet är små är exporten därmed större än importen.
- I USA för närvarande sparandet större än investeringarna, eftersom nettotransfereringarna från utlandet är små är exporten därmed större än importen.

7. Antag att den förväntningsutvidgade Phillips-kurvan ges av följande ekvation.

$$\pi_t - \pi_{t-1} = 8\% - 2u_t$$

Avluta följande mening på ett korrekt sätt. *Den naturliga arbetslösheten är*

- a) 8%.
 - b) 4%.**
 - c) 6%.
 - d) 2%.
 - e) kan inte beräknas utan mer information.
8. Ett högt värde på Tobins- q för ett företag betyder att;
- a) Cash-flow (löpande inkomster) är högt och företaget kan därför investera utan att behöva låna till finansieringen.
 - b) Cash-flow (löpande inkomster) är högt i företaget vilket innebär att aktiepriset kommer att stiga.
 - c) Marknadsvärdet på installerat kapital i företaget är högt i förhållande till inköpspriset för nytt kapital. Företaget bör därför investera.**
 - d) Inköpspriset på nytt kapital är högt i förhållande till marknadsvärdet på installerat kapital. Företaget bör därför sälja sitt kapital eller investera mindre.
9. Vilket av följande påståenden stämmer bäst med permanentinkomsthypotesen?
- a) Individer med låga löner sparar mindre eftersom inkomsten inte räcker till sparande.
 - b) En temporär inkomstökning påverkar konsumtionen mindre än en permanent.**
 - c) Individerna föredrar en permanent inkomst över en som varierar över tiden.
 - d) Individer som investerar i humankapital får en högre permanentinkomst.
10. Antag att regeringen funderar på att öka de obligatoriska pensionsavgifterna. Använd Solow-modellen för att analysera följande påståenden.
1. Om pengarna används för att höja pensionerna för nuvarande pensionärer bör förändringarna på sikt ha en klar negativ effekt på BNP.
 2. Om pengarna istället används till produktiva investeringar får förändringarna inga betydande effekter på BNP vare sig på kort eller lång sikt.
- a) Påstående 1 och 2 är båda falska.
 - b) Påstående 1 är sant och 2 falskt.
 - c) Påstående 1 är falskt och 2 sant.
 - d) Båda påståendena är sanna.**

Fråga 3.

Frågan besvaras av de som ej har godkänt på seminariedelen. Frågan ger maximalt 10 poäng.

I artikeln "Finanspolitiken i EU-länderna och stabilitetspakten" diskuterar Lars Calmfors stabilitetspakten och de regler som begränsar medlemsländernas finanspolitiska frihet.

Redogör kortfattat för

- a) de fyra viktigaste finanspolitiska reglerna Calmfors beskriver,
- b) Calmfors beskrivning av de principiella motiven för dessa regler.

Fråga 4 – 10.

Besvaras av alla! Var och en av frågorna ger maximalt 10 poäng. Svara precist men relativt kortfattat och använd teorier, modeller och resonemang som använts under kursen. Om du använder grafiska modeller, förklara också dina resultat i ord. Du bör inte behöva använda mer än en sida text per fråga.

Fråga 4

- Förklara i ord varför IS-kurvan har den lutning den har?
- Förklara i ord varför LM-kurvan har den lutning den har?

Fråga 5

Antag att efterfrågan på varor och tjänster $Z = C+I+G$ i en ekonomi utan utrikeshandel. Jämviktsvillkoret är att produktion är lika med efterfrågan, dvs $Y=Z$. Låt för enkelhets skull **investeringarna I vara exogena och lika med 0**. Antag att konsumtionen $C=c_0+c_1(Y-T)$. Ansätt värdena $c_0=50$, $c_1=0,75$.

Beräkna;

- jämviktsproduktion för $G=T=0$,
- effekten på produktion i jämvikt av en ökning av G med en enhet,
- effekten på produktion i jämvikt av en minskning av T med en enhet.

Fråga 6

Analysera nu en öppen ekonomi med efterfrågan på inhemskt producerade varor och tjänster $Z = C+I+G+X-IM/\varepsilon$. Jämviktsvillkoret är att produktion är lika med efterfrågan, dvs $Y=Z$. Låt för enkelhets skull **investeringarna I vara exogena och lika med 0 samt anta att den reala växelkursen ε är konstant och lika med 1**.

Antag att konsumtionen $C=c_0+c_1(Y-T)$ samt att importen $IM=m_0+m_1(Y-T)$. Ansätt värdena $c_0=50$, $c_1=0,75$, $m_0=25$, $m_1=0,25$, $X=75$.

Beräkna;

- jämviktsproduktion för $G=T=0$,
- effekten på produktion i jämvikt av en ökning av G med en enhet,
- effekten på produktion i jämvikt av en minskning av T med en enhet.

Fråga 7

Diskutera kortfattat varför finanspolitiken blir mindre effektiv i att påverka produktion och sysselsättningen i en liten öppen ekonomi som den svenska än i en med lägre andel utrikeshandel, t.ex. USA's. Diskutera också varför internationell samordning av finanspolitiken kan vara fördelaktig. Referera gärna till modeller vi använt i kursen men se till att också använda ett verbalt resonemang (i ord).

Fråga 8

Antag att konkurrens på varumarknaden förstärks så att företagen inte längre kan göra lika stora prispåslag. Använd Blanchards AS/AD-diagram för att analysera:

- a) Vad som händer med BNP och prisnivån på kort och medellång sikt i det fall inget görs för att stabilisera den negativa oljepriscocken?
- b) Diskutera kort eventuella målkonflikter för en centralbank med både ett inflations och ett sysselsättningsmål.

Fråga 9

Studera två länder – Sverige och USA. Antag att prisnivån faller i USA men inte i Sverige.

- a) Förstärks eller försvagas den svenska reala växelkursen om den nominella växelkursen inte förändras.
- b) Vad händer med den svenska handelsbalansen (nettoexporten) om den nominella växelkursen inte förändras? (Antag att Marshall-Lerner-villkoret är uppfyllt.)
- c) Antag att den svenska riksbanken vill motverka förändringen i handelsbalansen. Vilken penningpolitik ska man då använda sig av.

Fråga 10

- a) Förklara skillnaden mellan ett pensionssystem av fördelningstyp (pay-as-you-go) och ett fonderat system (fully funded).
- b) Använd Solow modellen för att beskriva vad som händer över tiden efter det att ett pensionssystem av fördelningstyp införts.

Svarsblankett Tentamen på grundkursen EC1201: Makroteori med tillämpningar

15 högskolepoäng, onsdagen den 3 juni 2009 kl 9-14.

PLACERINGSNR: _____

DATUM: _____

NAMN: _____

PERSONNUMMER: _____

GRUPP: _____

INSTRUKTIONER

- Fyll i ditt namn och personnummer.
- Lämna endast in svarsblanketten, inte frågeformuläret.
- Sätt ett tydligt kryss i rutan för det alternativ du anser vara det riktiga. Om det ej klart framgår vilken ruta du kryssat i, bedöms svaret som felaktigt.
- Endast ett alternativ per uppgift kan vara korrekt. Om du svarar med mer än ett kryss, bedöms svaret som felaktigt.

Fråga 1.

1. a) b) c) d) e) f) g)
2. a) b) c) d) e) f) g)
3. a) b) c) d) e) f) g)
4. a) b) c) d) e) f) g)
5. a) b) c) d) e) f) g)
6. a) b) c) d) e) f) g)
7. a) b) c) d) e) f) g)
8. a) b) c) d) e) f) g)
9. a) b) c) d) e) f) g)
10. a) b) c) d) e) f) g)

Fråga 2.

1. a) b) c) d) e) f) g)
2. a) b) c) d) e) f) g)
3. a) b) c) d) e) f) g)
4. a) b) c) d) e) f) g)
5. a) b) c) d) e) f) g)
6. a) b) c) d) e) f) g)
7. a) b) c) d) e) f) g)
8. a) b) c) d) e) f) g)
9. a) b) c) d) e) f) g)
10. a) b) c) d) e) f) g)